

Styrgruppen för NAISS - Nationell akademisk infrastruktur för superdatorer i Sverige

Tid: Tisdag 3 juni 2025, kl.11.30-13.00

Lokal: Digitalt via Zoom

Närvarande: Ledamöter:

Jan-Eric Sundgren

Frida Bender

Lars Kloo

Bengt Persson

Julia Wiktor

Ordförande

Stockholms universitet

Kungliga Tekniska Högskolan

Uppsala universitet (fr o m kl.11.45)

Chalmers tekniska högskola

Övriga:

Erik Lindahl

Björn Alling

AnnaCarin Hallin

Föreståndare

Biträdande föreståndare

Styrgruppens sekreterare

Ej närvarande: Ledamöter:

Anders Ynnerman

Katrine Riklund

Linköpings universitet

Umeå universitet

1. Mötets öppnande och godkännande av föredragningslistan

Ordföranden öppnar mötet och hälsar alla välkomna. Föredragningslistan godkänns med tillägg av ”NAISS reflektioner på Vetenskapsrådets utvärdering av NAISS” som punkt 5d. NAISS fick tillgång till utredningen några dagar före mötet och den har skickats som extra bilaga till styrgruppen.

2. Adjungerade personer

Erik Lindahl, Björn Alling och AnnaCarin Hallin adjungeras till mötet.

3. Val av justerare

Frida Bender utses att jämte ordföranden justera protokollet.

4. Föregående mötesprotokoll

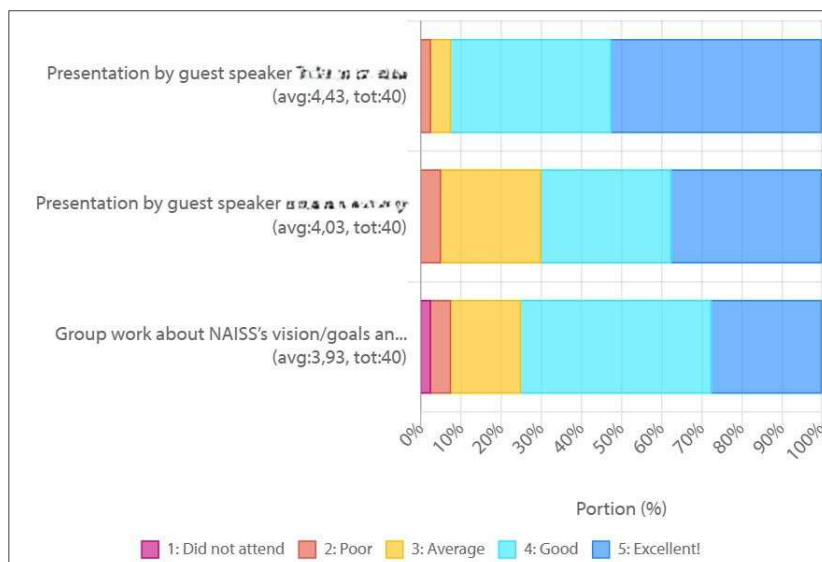
Föregående mötesprotokoll läggs till handlingarna.

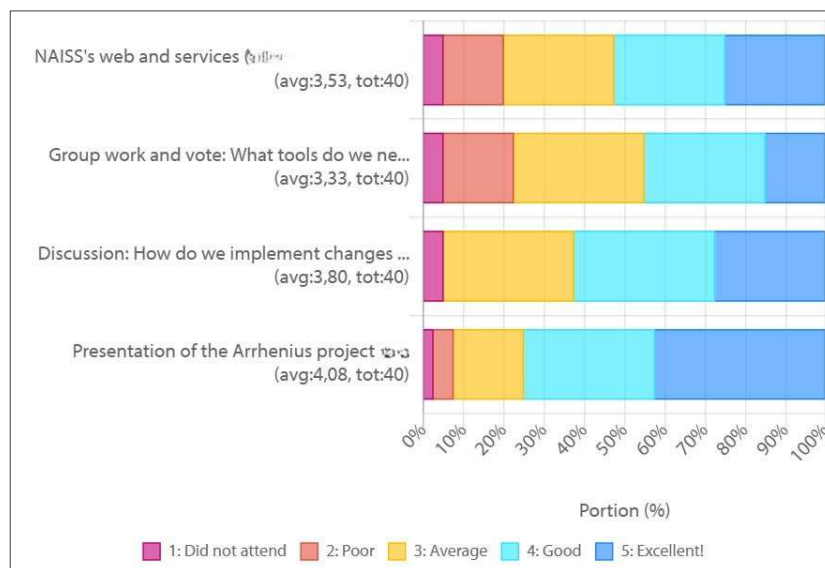
5. Rapporter från verksamheten

Information

a) Föreståndarens rapport från löpande verksamheten

NAISS Staff Meeting i Linköping 13–14 maj var mycket uppskattat och med en önskan om att träffas oftare. Inbjudna talare Emmanuel Ory, CSC Finland, och Thomas Schulthess, CSCS Schweiz, presenterade hur de i sina länder har byggt starka nationella infrastrukturer och delade med sig av sina erfarenheter av samarbetet med EuroHPC. Utvärderingen av konferensen har delgivits styrgruppen. Med en svarsfrekvens på 47% gavs bland annat följande utvärdering:

AI-fabriken MIMER presenterades på Stockholm Tech Show i maj av föreståndaren och Petra Dalunde från RISE.

H.M. Konungen besökte NAISS i samband med Linköpings universitets 50-årsfirande för presentationer om AI, WASP och NAISS, samt visning i datorhallen.

Besök hos RISE av EU-kommissionär Henna Virkkunen angående AI-fabriken MIMER tillsammans med civilminister Erik Slottner, Kungliga Tekniska Högskolans prorektor Mikael Lindström samt NAISS föreståndare.

Beslut från vårens allokeringar är kommunicerade.

Föreståndaren har haft möte med URFI hos VR som är mycket nöjda med NAISS progress.

Styrgruppen diskuterar efter feedback från NAC möjliga förändringar i allokeringspolicyn gällande ansökningsförfarande och lagring.

Styrgruppen tackar Gert Svensson, NAISS biträdande tekniska chef tillika Arrhenius projektledare, för ett väldigt bra arbete med

att organisera och genomföra upphandlingen av Arrhenius.

b) Status för EuroHPC Arrhenius-projektet

Tilldelningsbeslutet presenterades 28 maj. Fristen för överklagande går ut 9 juni.

Arbetet med ombyggnationen av datorhallen fortskrider enligt plan. Diskussioner förs med hyresvärd och entreprenör om fullskaletest av ström och kyla.

c) Status för EuroHPC AI Factory-projektet

Upphandlingen publicerades av EuroHPC 23 maj.

MIMER presenterades för europeiska företag online 20 maj.

d) NAISS reflektioner på Vetenskapsrådets utvärdering av NAISS

NAISS upplever det överlag som en mycket positiv rapport. Föreståndaren har kommunicerat till VR att vår inställning är att NAISS fungerar bra på grund av att organisationen är enkel, tydlig och har ett tydligt mandat både från VR och LiU att fatta snabba beslut.

NAISS har förtydligat att vi i ökad utsträckning för strategiska diskussioner med intressenter och parter som gör finansiella åtaganden gentemot NAISS såsom VR, EuroHPC, lärosäten och infrastrukturer. VR:s roll i strategiska diskussioner bör vara rådgivande, inte styrande. Centren är viktiga som utförare snarare än strategiska beslutsfattare. Med centren hanteras utförande, personal och samarbeten.

Balans mellan transparens, effektivitet och realistiska förväntningar måste upprätthållas.

Styrgruppen påpekade vikten av att öka kommunikationsinsatserna på ett kostnadseffektivt sätt, vilket kommer att

diskuteras vidare och implementeras under hösten.

6. Diskussion om verksamhet 2026

Diskussion

Under 2026 planerar NAISS att bland annat:

- slå ihop och minska antalet olika småuppdrag per centrum för att skapa större uppdrag med rimlig bemanning
- avveckla Alvis till halvårsskiftet med överflytt av användare till Arrhenius
- utforska möjligheter att driva CPU-delen av Dardel vidare hösten 2026 om det går att lösa kostnadseffektivt

Målet är att alla gamla system, dokumentation och strukturer ska vara avvecklade under 2026. Från nästa period (2027) ska endast nationella NAISS-system och strukturer användas utan kvarstående parallella system eller dokumentation från tidigare resurser.

NAISS planerar vidare att se över förenkling av kontraktsstrukturen, lokalisering av driftspersonal samt kvalitet och bemanning av användarstödet. I de fall centrum har personal som långsiktigt arbetar nästan heltid inom NAISS avser NAISS att ersätta den faktiska lönekostnaden.

NAISS ska ta ett tydligare centralt ansvar för planering och genomförande av utbildningar och erbjuda ett sammanhållet kursprogram över tid med tydlig progression. NAISS centralt kommer att analysera vilka applikationer som används mest och säkerställa att utbildning och användarstöd riktas mot dessa.

Föreståndaren kommer under hösten att presentera tydlig budget och plan för verksamheten för alla centra.

7. Diskussion om kommande förnyad NAISS-ansökan till Vetenskapsrådet

Diskussion

Styrgruppen diskuterar behovet av kraftigt ökad finansiering av NAISS i och med inflation, växelkurser, dubblerat antal användare, hantering av känsliga data, stora behov av GPU-kapacitet på grund av AI, samt

ökade behov av lagring. Nuvarande finansiering är inte hållbar. Alternativet är kraftigt minskat serviceutbud.

Jämförelse görs med Finland som gör extremt omfattande nationella investeringar med uppskattat 100 MEUR/år, samt med Norge där rapport om nationell infrastruktur förslår investeringar på 3362 MNOK (672 MNOK/år) för perioden 2026–2030. För att komma på samma nivå i Sverige och för att inte halka efter internationellt skulle budgeten för NAISS gradvis behöva öka till 600–800 MSEK/år inför 2031. Annars finns risk att ledande forskargrupper kan komma att lämna Sverige för andra länders infrastrukturer.

NAISS behöver agera proaktivt och förbereda ett ambitiöst budgetförslag inför nästa ansökan och undvika att binda upp långsiktig verksamhet på för låg finansieringsnivå. NAISS behöver snarast inleda dialog med VR för att lyfta behovet samt mobilisera stöd från både politiska och strategiska aktörer för att säkra långsiktig finansiering. Styrgruppen föreslår att NAISS kontaktar nyckelpersoner inom VINNOVA, VR och regeringen, samt säkerställer att representanter för Wallenbergstiftelsen inkluderas i diskussionerna.

Styrgruppen uppdrar till föreståndaren att tillsammans med ordföranden presentera ett förslag till plan för påverkansarbetet.

8. Genomgång av kommande ärenden/aktiviteter 2025

Information

Utöver planerade kommande aktiviteter anser styrgruppen att NAISS bör synas och samverka med politiker och beslutsfattare under politikerveckan i Almedalen. Ordföranden efterhör med LiU:s rektor om detta kan samordnas med LiU.

9. Övriga frågor

Ingen övrig fråga anmälades.

10. Kommande möten

Under hösten planeras för tre styrgruppsmöten, varav ett fysiskt 22 oktober i samband med NAISS User Forum i Göteborg. Styrgruppens

sekreterare skickar ut en doodle med datumförslag för övriga två digitala möten.